



Hvad taler vi om, når vi taler om tværprofessionelt samarbejde?

Perspektiver på tværprofessionelt samarbejde i praksis og uddannelse

KIM HOLFLOD, ADJUNKT VED PÆDAGOGUDDANNELSEN, KØBENHAVNS PROFESSIONSHØJSKOLE, POSTDOC VED DPU, AARHUS UNIVERSITET
JANNE HEDEGAARD HANSEN, FORSKNINGSLEDER VED PÆDAGOGUDDANNELSEN, KØBENHAVNS PROFESSIONSHØJSKOLE

DENNE ARTIKEL ER ILLUSTRERET AF MELISSA KÜHN HJERRILD, EMMA FELINE TROOD SOMMER OG ASTRID BÄCKSTRÖM, BILLEDKUNSTSTUDERENDE PÅ LÆRERUDDANNELSEN, KØBENHAVNS PROFESSIONSHØJSKOLE

Vi ser i tiden, at tværprofessionelt samarbejde sættes i verden på tværs af forskellige sektorer og velfærdsprofessionelle områder for at imødekomme mere og mere komplekse problemstillinger om fx trivsel, deltagelse, skolevægring og sproglige udfordringer, der kræver viden og færdigheder, som rækker ud over en enkelt professions formåen. Det tværprofessionelle samarbejde er dog udfordrende – og det kræver samarbejdsforståelser og -strategier, som kan være svære at få (be)greb om. I denne artikel introducerer vi først til forskellige forståelser af og begreber om tværprofessionelt samarbejde. Herfra belyser vi tværprofessionelt samarbejde i praksis og i uddannelse med hjælp fra empiriske forskningsprojekter ved dels at fokusere på forskelle mellem koordinerende og kollaborativt samarbejde og dels ved at diskutere kompleksiteten af grænser, man som kommende praktiker skal lære at navigere i.

Tværprofessionalisme: begreber og forståelser

Når vi undersøger samarbejde på tværs af professioner, må vi tage afsæt i, hvad en profession er. En profession er karakteriseret ved at have en særlig viden, der er opnået gennem formel uddannelse, og som anvendes inden for et bestemt felt til at løse særlige opgaver (Gulløv, 2017; Johansen & Frederiksen, 2013). Professioner har som udgangspunkt monopol på deres arbejdsområde og høj grad af selvbestemmelse i opgaveløsningen (Sehested & Leonardsen, 2011). De er organiseret i faglige fællesskaber og repræsenterer en stærk professionsfaglighed og -identitet samt en særlig etik, myndighed og autoritet (Frederiksen & Fenger, 2019; Johansen & Frederiksen, 2020; Rasmussen, 2017). Når professioner mødes om fælles løsning af problemstillinger, er der forskellige forståelser af samarbejde i spil – og feltet er præget af vidt forskellige begreber som tværfaglighed, flerfaglighed og transfaglighed.

Rasmussen (2017) beskriver, at der er en vis begrebsforvirring i tværprofessionel forskning og praksis. Det er fx en mulighed at skelne mellem *flerfagligt*, *tværprofessionelt* og *fagintegreret* samarbejde (Buss, 2020), hvilket svarer til, om ”1) professionerne arbejder parallelt sammen, 2) om de med hver deres perspektiver samarbejder om fælles opgaveløsning eller 3) om de samarbejder om samme opgave, varetager samme funktioner og deri kan udvikle en ny fælles faglighed” (Holflod, 2023a, s. 54). Ejrnæs & Leth Svendsen (2021) plæderer for at anvende begrebet tværgående samarbejde, når relationen mellem fagpersoner kan forstås som både tværfaglig og tværprofessionel. Det er relevant, da der inden for tværprofessionelt arbejde kan skelnes mellem, om forskellige professioner mødes i samarbejde, eller om der foregår tværfagligt samarbejde inden for den enkelte profession (Lauvås & Lauvås, 2013).



Vi ser dertil i praksis forståelser af samarbejde som *koordination* og *kollaboration* (Hansen et al., 2021), der minder om forskellen mellem flerfagligt og tværprofessionelt samarbejde. I det koordinerende samarbejde er målet at fordele forskellige opgaver imellem sig og koordinere, hvem der gør hvad hvornår. I det kollaborerende samarbejde er der fokus på at skabe et fælles sprog, fælles problemforståelse og enighed om løsninger, hvilket harmonerer med forskning i tværprofessionelt samarbejde, som viser, at det kræver fælles vidensgrundlag og sprog for at undgå kommunikative og kollaborative udfordringer (Cordsen, 2020; Rasmussen, 2017; Stühlinger et al., 2019).

” I det *koordinerende* samarbejde er målet at fordele forskellige opgaver imellem sig og koordinere, hvem der gør hvad hvornår. I det *kollaborerende* samarbejde er der fokus på at skabe et fælles sprog, fælles problemforståelse og enighed om løsninger.

Der er imidlertid også anden forskning, der viser, at forskellighed, spændinger og uenighed er essentielt i udvikling af tværprofessionelt samarbejde såvel som i forbedring af praksis og uddannelse. Her antages det, at når forskellige vidensformer og professionsfagligheder brydes og forhandles, kan det hjælpe til at udvikle nye perspektiver, forståelser og praksisser (Albæk & Trillingsgaard, 2011; Andrews et al., 2017). For både ledelse og medarbejdere er det vigtigt at afklare og være bevidste om, hvilke forståelser af samarbejde et konkret samarbejde bygger på, og om der er forskellige forståelser af samarbejde i spil. Det vil nemlig have betydning for, hvorvidt samarbejdet er virksomt og meningsfuldt. I de følgende afsnit belyser vi, hvordan samarbejde på tværs af forskellighed kan forstås i praksis og uddannelse – og hvad det betyder for deltagere i tværprofessionelt samarbejde at arbejde mellem bevarelse og overskridelse af egen praksis. Det er dog en central pointe, at tværprofessionelt samarbejde *i praksis* og *i uddannelse* er forskelligt. Hvor det første handler om at facilitere og håndtere forskellige professioner og fagligheder til at løse komplekse opgaver og udfordringer helhedsorienteret og funktionelt, handler det andet om læreprocesser, relationer og praksisser rettet mod studerendes udvikling af viden om og erfaringer med egen og andres uddannelse og kommende professioner (D'Amour & Oandasan, 2005; Reeves & Hean, 2013).

Tværprofessionelt samarbejde i praksis

I forskningsprojektet *Approaching Inclusion* (herefter AppIn) (Hansen et al., 2020) blev samarbejdet mellem lærere, pædagoger, interne ressourcepersoner på skoler samt PPR-psykologer undersøgt med henblik på at analysere samarbejdets betydning for inkluderende skoleudvikling. I forskningsprojektet *På tværs* (Hansen et al., 2021) undersøgte vi 10 forskellige velfærdsprofessioners forståelser af og erfaringer med samarbejde i relation til børn i (mis)trivsel. På baggrund af de to projekters resultater er det muligt at identificere generelle opmærksomhedspunkter for tværprofessionelt samarbejde i praksis.



I tværprofessionelt samarbejde forhandles fælles forståelser af problemer og løsninger gennem de forskellige fagligheder, kompetencer, forståelser og erfaringer, som de, der deltager i samarbejdet, hver især bidrager med. Som afsæt for samarbejdet repræsenterer de professionelle en særlig praksis og bestemte praksislogikker forbundet til mening, normer og rutinerede aktiviteter inden for den specifikke profession og faglighed. I samarbejdet forsøger de professionelle at sikre, at deres egen delpraksis og faglighed ikke ændres som resultat af fælles mål for samarbejdet. Det gør de, fordi de anser deres egen delpraksis og faglige viden som den mest relevante i forhold til den fælles opgaveløsning, og det giver derfor mening at sikre, at deres delpraksis opretholdes, så de kan holde fast i egen faglighed (Molbæk et al., 2019). Disse mekanismer er med til at gøre det

vanskeligt i et samarbejde at nå frem til nye og fælles løsninger på problemstillinger, som ikke kan løses monofagligt. Udfordringen er således, at samarbejde fordrer en overskridelse af egen delpraksis og faglighed, men at en sådan overskridelse opleves som tab af (faglig) mening. Det er vigtigt at få øje på disse implicite barrierer, hvis et samarbejde ikke bare skal opleves som godt for dem, der samarbejder, men rent faktisk være virksomt. I AppIn (Hansen et al., 2020) viste disse udfordringer sig i konkrete samarbejder, hvor deltagerne forhandlede om en fælles løsning, samtidig med at de forsøgte at undgå, at løsningen fik betydning for deres egen praksis.

” Udfordringen er således, at samarbejde fordrer en overskridelse af egen delpraksis og faglighed, men at en sådan overskridelse opleves som tab af (faglig) mening.

Der er flere forhold, som får betydning for, om det lykkes at overskride egen faglighed i tværprofessionelt samarbejde, eller om samarbejdet resulterer i, at de forskellige delpraksisser og fagligheder opretholdes. Det tyder på, at nogle dagsordner kan dominere og bidrage til, at de får en høj grad af legitimitet som begrundelse for at pege på visse professionsdefinerede problem- og løsningsforståelser fremfor andre. Det kan fx være i professionelles samarbejde om inklusionsproblematikker, hvor forskellige dagsordner forbundet med individuelle hensyn, såsom at tilpasse eller differentiere undervisning efter enkelte elevers behov, dominerer kollektive behov, såsom at orientere sig mod udsatte grupper eller et fællesskabs sammenhængskraft. Der eksisterer også faglige hierarkier, hvor fx pædagoger er lavest, og psykologer og sagsbehandlere er højest (Hansen et al., 2021). Samarbejdskulturen har ligeledes betydning for resultatet af samarbejdet. Når samarbejdskulturen er præget af enighed og konsensus, hvor fokus er på at undgå konflikt og styrke oplevelsen af gode relationer, tillid og tryghed, bliver målet implicit at finde fælles forståelse og arbejde i samme retning. Konsekvensen bliver, at de forskelle, der er styrken i et samarbejde, ikke undersøges og håndteres, men neutraliseres, og dermed bidrager samarbejdet ikke i tilstrækkelig grad til den ønskede udvikling og forandring. Endelig får organisering af tværprofessionelt samarbejde betydning for, hvorvidt det understøtter en overskridelse af delpraksisser og fagligheder eller fastholdelse og adskillelse. En vigtig pointe er her, at organiseringen af samarbejdet kan understøtte udviklingen, så der opbygges nye organiseringer, fremfor at samarbejdet skal tilpasse sig eksisterende organiseringer (Andrews et al., 2017).



I forlængelse heraf fremhæver forfatterne Ryymin & Lamberg (2022) i et nyere studie af komplekse grænsekrydsninger mellem fagligheder og professioner, at forhandlinger af forskellige og ensartede værdier og forståelser er vigtigt i udvikling af samarbejde, hvorfor undersøgelser og forhandlinger af forskellighed og uenighed over flere grænser er afgørende. Netop dette perspektiv på grænser står centralt i det næste afsnit om samarbejde på tværs af professionsuddannelser.

Tværprofessionelt samarbejde i uddannelse

Ph.d.-projektet ”Legende tværprofessionel uddannelse: Designbaserede undersøgelser af sprog og samarbejde om legende tilgange til læring” undersøgte udvikling af og erfaringer med legende tværprofessionel uddannelse (Holflod, 2023a). Her udgjorde pædagoguddannelsen og læreruddannelsen den empiriske kontekst, hvor fokus var rettet mod underviseres samskabelse af legende tværprofessionel undervisning samt studerendes oplevelser og erfaringer med faglige og legende samarbejdsformer på tværs af professionsuddannelser. I det følgende præsenterer og diskuterer vi ét centralt resultat, som handler om, at studerende i tværprofessionel uddannelse oplever udfordringer, når de både skal forstå og lære at navigere i egen kommende professionsfaglighed, andres kommende professionsfagligheder samt faglige og institutionelle forskelle, som ikke nødvendigvis vedrører professionsidentitet – eller faglighed. Det handler med andre ord om mere end tværprofessionelle relationer i uddannelse: De studerende skal også håndtere tilstødende fagligheder, uddannelser og praksisfelter – både inden for egen uddannelse og i andres uddannelser. Det betyder, at der er flere grænser på spil i tværprofessionel uddannelse, som de studerende skal forholde sig til og lære i. Derfor kan begrebet *grænsekrydsning* blive et relevant perspektiv til at forstå komplek-

siteten i tværprofessionel uddannelse som handlende om mere end tværprofessionalitet og som perspektiv på at navigere i forskellighed.

” De studerende skal også håndtere tilstødende fagligheder, uddannelser og praksisfelter – både inden for egen uddannelse og i andres uddannelser. Det betyder, at der er flere grænser på spil i tværprofessionel uddannelse.

Akkerman & Bakker (2011) beskriver, at en *grænse* er en sociokulturel forskel, som fører til diskontinuitet i handling eller interaktion, mens *grænsekrydsning* ofte henviser til en persons bevægelser og interaktioner på tværs af praksisfelter, hvilket fx er mellem uddannelser (fx pædagog, socialrådgiver, sygeplejerske eller lærer) eller mellem bestemte fagligheder og specialiseringer i uddannelser (fx social- og specialpædagogik, skolefritidspædagogik eller undervisningsfag i dansk, matematik eller idræt). I forlængelse af dette er *grænseobjekter* materialer eller artefakter, som understøtter grænsekrydsningen gennem en medierende funktion. Dem vender vi tilbage til. Tidligt i ph.d.-projektet viste empiriske indsigter, at når både undervisere og studerende reflekterer over deres deltagelse og relationer på tværs af uddannelser, fremhæves og udfoldes en flerhed af grænser, som opleves komplekse og krævende at håndtere af undervisere og studerende, men som også viser sig som mulige katalysatorer for progressivt pædagogisk samarbejde og udvikling (Holflod, 2023a).



Når studerende fortæller om deres oplevelser af tværprofessionelt samarbejde i uddannelse, italesætter de kontinuerlige bevægelser mellem fælleshed og forskellighed. Selvom deltagerne har forskellige baggrunde og erfaringer, beriger det samarbejdet at udforske forskelle på tværs af faglige og professionelle grænser mellem uddannelser og deri udvikle fælles problemforståelser. De studerendes oplevelser med at skulle krydse forskellige grænser illustrerer altså dels tværprofessionelt samarbejde i uddannelse som handlende om mere end mødet mellem professionsforståelser, og dels at grænsekrydsning kan blive et fleksibelt begreb til at forholde sig til kompleksiteten i tværprofessionelle relationer. Vi nævnte tidligere begreber såsom transfaglighed, tværfaglighed eller flerfaglighed, der nok kan tilbyde konkrete operationelle blikke på, hvad tværprofessionel uddannelse kan indeholde, men også kan have svært ved at indfange kompleksiteterne såvel som mulighedsrummene, der findes, når man

bevæger sig på og over forskellige grænser. Her kan begrebet grænsekrydsning hjælpe med anderledes og befordrende måder at tænke på, tale om og håndtere tværprofessionelt samarbejde i teori og praksis.

Det er imidlertid ikke simpelt at navigere på tværs af flere faglige og professionelle grænser på samme tid, hvor forskellige forståelser, positioner og perspektiver er på færde. Her har *grænseobjekter* en særlig og interessant funktion. Det er objekter, som tilbyder fleksibel fortolkning fra hver sin side af grænsen: Det samme objekt forstås forskelligt af deltagerne (Star, 2010) og kan kvalificere kommunikation og samarbejde over grænser. I en pædagogisk og uddannelsesmæssig kontekst er det fx relateret til at anvende eller skabe konstruktioner, visualiseringer eller modeller, hvorigennem deltagerne kan mediere viden eller skabe et fælles tredje sammen (Roos, 2006). Når deltagerne i tværprofessionelt samarbejde konstruerer fælles objekter, kan de tilegne sig anderledes muligheder for at kommunikere og håndtere forskellighed. Det viste sig gennem flere tværpro-

fessionelle uddannelsesforløb, når studerende fremhævede, hvordan deres samarbejde om fælles konstruktioner – fx kreative collager, visuelle modeller af institutioner gennem kunstmaterialer eller surrealistiske tegninger af professioners forforståelser – havde ændret relationen og flyttet fokus fra den enkelte profession til et fællesskab (Holflod, 2023b). Det kan dermed blive et bud på, hvordan tværprofessionelt samarbejde i uddannelse kan medieres og forstærkes ved at skabe og visualisere – fx tegninger, modeller eller konstruktioner – sammen. Når deltagere i tværprofessionel uddannelse undersøger hinandens uenigheder, forskelligheder og grænserne mellem dem gennem kreative materialer og legende samarbejdsformer, skaber det muligheder for anderledes socialisering og relationer – og at håndtere grænserne mellem dem med nye perspektiver og handlemuligheder (Holflod, 2022).

” Når deltagere i tværprofessionelt samarbejde konstruerer fælles objekter, kan de tilegne sig anderledes muligheder for at kommunikere og håndtere forskellighed.

Afrunding

Vi har i denne artikel argumenteret for, at tværprofessionelt samarbejde i både praksis og uddannelse med fordel kan fokusere på forhandling og håndtering af forskelligheder. Det skyldes, at *potentialiet i tværprofessionelt samarbejde ligger i at udforske og integrere forskellige faglige perspektiver og forståelser, som kan bidrage til at identificere og udvikle tværgående problemer og løsninger*. Dette kræver dog en balance mellem at fastholde ens egen faglighed og være åben for nye løsninger – både bevare og overskride ens delpraksis – og det kan være udfordrende.

Måden, hvorpå tværprofessionelt samarbejde er organiseret, har stor betydning for, om det fører til en overskridelse af faglige grænser og udvikling af nye løsninger eller fastholdelse af eksisterende praksisser. Her kan fleksible og reflekterede strategier i samarbejdet – såsom koordinerende og kollaborerende – bidrage til kvalificering og udvikling. Eksemplerne på tværprofessionelt samarbejde i praksis viser den centrale pointe, at det ikke i sig selv handler om fælles viden, fælles sprog eller konsensus, men om de processer, der fører til fælles forståelser, sprog og enighed – og at dette kan føre til udvikling og forandring.



I tværprofessionel uddannelse står studerende over for udfordringer med at navigere i deres egen spirende faglighed, andres fagligheder og institutionelle forskelle. Grænsekrydsning kan være et relevant perspektiv til at forstå den kompleksitet, der opstår i tværprofessionelle relationer og samarbejder på tværs af faglige og professionelle grænser. Her kan grænseobjekter spille en væsentlig rolle i tværprofessionelt samarbejde til at mediere og fremme samarbejde samt evnen til at håndtere forskelligheder på en konstruktiv måde.

Om vi taler om praksis eller uddannelse, er det således en gennemgående pointe, at forskellighed – og at forhandle og navigere i det – er helt centralt, når målet er at udvikle meningsfuldt og virksomt tværprofessionelt samarbejde om komplekse problemer.

Referencer

- Akkerman, S.F., & Bakker, A. (2011). Boundary Crossing and Boundary Objects. *Review of Educational Research, 81*(2), 132-169. <https://doi.org/10.3102/0034654311404435>
- Albæk, K. & Trillingsgaard, A.R. (2011). Det møgbeskidte ledelsesteam. I Elmholdt, C. & Tanggaard, L. (red.) *Følelser i ledelse* (89-110). Aarhus: Klim
- Andrews, M., Pritchett, L., & Woolcock, M. (2017). *Building State Capability – Evidence, Analysis, Action*. Oxford University Press.
- Buss, L. G. (2020). Tværprofessionelt samarbejde. I N.E. Jensen, H. Jæger, & T. Bollerup-Jensen (red.), *Tæt på pædagogik: Grundfaglighed på pædagoguddannelsen* (1. udg., 257-273). Hans Reitzels Forlag.
- Cordsen, R.F. (2020). *Samarbejde mellem lærere og fritidspædagoger – intensitet, potentialitet og problemer*. Ph.d.-afhandling. Aarhus Universitet.
- D'Amour, D., & Oandasan, I. (2005). Interprofessionality as the field of interprofessional practice and interprofessional education: an emerging concept. *Journal of Interprofessional Care, 19* Suppl 1, 8-20. <https://doi.org/10.1080/13561820500081604>
- Ejrnæs, M., & Leth Svendsen, I. (2021). *Tværfaglighed i Socialt Arbejde*. Del af serien Temaer og tilgange i Socialt Arbejde. Samfundslitteratur.
- Frederiksen, J.T., & Fenger, N. (2019). 25 års brok: I krydsfeltet mellem pædagogstuderendes forventninger og pædagoguddannelsens institutionelle rammer. *Forskning I Pædagogers Profession Og Uddannelse, 3*(1), 15. <https://doi.org/10.7146/fppu.v3i1.113971>
- Gulløv, J. M. (2017). Tværprofessionelt samarbejde mellem autonomi og styring. *Tidsskrift for Professionsstudier, 13*(25), 6-13. <https://doi.org/10.7146/tfp.v13i25.96966>
- Hansen, J.H., Jensen, C.R., Molbæk, M., & Schmidt, M.C.S. (2020). *Forskningsprojektet Approaching Inclusion: Samarbejdsprocesser om inklusion og eksklusion*. Københavns Professionshøjskole. <https://www.ucviden.dk/ws/portalfiles/portal/119084201/RapportApproachingInclusion.pdf>
- Hansen, J.H., Molbæk, M., Høybye-Mortensen, M., Jensen, C.R., Kristensen, R.M., Christiansen, A.M., & Sommer, L. (2021). *På tværs: en undersøgelse af samarbejdet om børn i mistrivsel*. NUBU Nationalt center for forskning i udsathed blandt børn og unge.
- Holfod, K. (2023a). *LEGENDE TVÆRPROFESSIONELLE UDDANNELSER: Designbaserede undersøgelser af sprog og samarbejde om legende tilgange til læring*. Ph.d.-afhandling. Aarhus Universitet. <https://doi.org/10.7146/aul.492>
- Holfod, K. (2023b). Objects-To-Relate-With. *The Journal of Play in Adulthood, 5*(1), 46-60. <https://doi.org/10.5920/jpa.1259>
- Holfod, K. (2022). Playful Learning and Boundary-Crossing Collaboration in Higher Education: A Narrative and Synthesising Review. *Journal of Further and Higher Education, 47*(4), 465-480. <https://doi.org/10.1080/0309877X.2022.2142101>

Johansen, M.B., & Frederiksen, J.T. (2020). Hvad er professionsforskning? *Tidsskrift for Professionsstudier*, 16(31), 6-21. <https://doi.org/10.7146/TFP.V16I31.122753>

Johansen, M.B., & Frederiksen, L.L. (2013). Teori og praksis i de danske professionsbacheloruddannelser. *Nordisk Barnehageforskning*, 6(5), 1-12. Utgitt av Høgskolen i Oslo i samarbeid med Nettverket Barnehageliv.

Lauvås, K., & Lauvås, P. (2013). *Tværfagligt samarbejde – Perspektiv og strategi*. 2. udgave. Klim.

Molbæk, M., Hansen, J.H., Jensen, C.R., & Schmidt, M.C.S. (2019). Samarbejde i skolen: Når forandring forsvinder i en konsensuskultur. *Forskning & Forandring*, 2(2), 44-63.

Rasmussen, B.M. (2017). Professionsdannelse og tværprofessionel teori og forskning. I H.H. Hjermitz, T.R.S. Albrechtsen & B. Morthorst Rasmussen (red.), *Professionsdannelse på tværs: samarbejde og faglighed i og omkring den nye folkeskole* (s. 81-119). Djøf Forlag.

Reeves, S., & Hean, S. (2013). Why we need theory to help us better understand the nature of inter-professional education, practice and care. *Journal of Interprofessional Care*, 27(1), 1-3. <https://doi.org/10.3109/13561820.2013.751293>

Roos, J. (2006). *Thinking from Within: A Hands-On Strategy Practice*. Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1057/9780230597419>

Ryymän, E. & Lamberg, L. (2022). Multilevel boundary crossing and dialogical learning mechanisms in interdisciplinary research teams. *The Learning Organization*, 29(1), 38-51. <https://doi.org/10.1108/TLO-09-2020-0172>

Sehested, K., & Leonardsen, L. (2011). Fagprofessionelles rolle i samarbejdsdrevet innovation. I E. Sørensen & J. Torfing (red.), *Samarbejdsdrevet innovation: i den offentlige sektor* (s. 215-234). Djøf Forlag.

Star, S.L. (2010). This is Not a Boundary Object: Reflections on the Origin of a Concept. *Science, Technology, & Human Values*, 35(5), 601-617. <https://doi.org/10.1177/0162243910377624>

Stühlinger, M., Schmutz, J.B., & Grote, G. (2019). I Hear You, but Do I Understand? The Relationship of a Shared Professional Language With Quality of Care and Job Satisfaction. *Frontiers in Psychology*, 10, 1310. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.01310>

Om forfatterne

Kim Holfod er ph.d. og adjunkt ved Pædagoguddannelsen, Københavns Professionshøjskole, samt postdoc ved DPU, Aarhus Universitet. Han forsker dels i samarbejde, deltagelse og relationer på tværs af faglige, professionelle og sektorielle grænser og dels i legende, eksperimentelle og spekulative metoder i pædagogik og uddannelse. Han er aktuelt med i forsknings- og udviklingsprojekter om tværsektoriel kultur- og spiludvikling (Horizon Europe-projektet EPIC-WE) samt legende tilgange til læring i skolen (Playful Learning Praxis Research).

Janne Hedegaard Hansen er forskningsleder på Institut for Pædagoguddannelse og har i de sidste 25 år forsket i inklusions- og eksklusionsprocesser i skoler og dagtilbud. I de sidste knap 10 år har det været med fokus på betydningen af tværprofessionelt samarbejde for inkluderende pædagogiske miljøer.



Faglige arrangementer

Har du lyst til at vide mere om, hvad der rører sig på læseområdet samt input og inspiration til din undervisning? Så afholder Nationalt Videncenter for Læsning løbende konferencer, workshops, webinarer og temadage. Læs om den enkelte aktivitet nedenfor, og tilmeld dig ved at klikke på titlen.

29. august 2024, København

Seminardag om skrivedidaktik

På denne seminardag hører du om gode og effektive skrivestrategier og om integration af skrivning i alle fag. Alt sammen udviklet i projekterne *Skrivesucces for elever med stovevanskeligheder* og *Lolland skriver*. Du får også et indblik i skrivedidaktiske fif, idéer til aktiviteter for mellemtrin og udskoling samt inspiration til din egen skriveundervisning.

11. september 2024, Aarhus, og 12. september 2024, Aalborg

Workshop: Styrk elevernes læsning og ordforråd på tværs af fag

På mellemtrinnet introduceres eleven for fagtekster. Men hvordan kan man støtte elevens sprog- og læseforståelse før, under og efter arbejdet med en fagtekst? Det sætter denne workshop fokus på med udgangspunkt i konkrete materialer og redskaber udviklet og afprøvet i projekt *Få forståelsen med*. Workshoppen henvender sig til danskfaggrupper, læse- og sprogvejledere.

30. september 2024, København, og 4. oktober 2024, Aarhus

Temadag om skriftsprogsvanskeligheder: Sprogmodeller (AI)

Sprogmodeller (AI) kan både støtte og udfordre mennesker i skriftsprogsvanskeligheder. På baggrund af konkrete erfaringer fra praksis sætter denne temadag fokus på de muligheder og begrænsninger, som AI rummer i forhold til kompensation og læring.

8. oktober 2024, online

Webinar: Digital læsning og læsedidaktik

Det digitale er til stede i alle fag. Men hvordan tilrettelægger man en god digital læseundervisning? På webinaret præsenterer forskere og lærere fra de tre skandinaviske lande eksempler på, hvordan man kan støtte læsning af digitale tekster. Oplæggene er på dansk, norsk og svensk. Webinarer er gratis og henvender sig til lærere, lærerstuderende, læsevejledere og læreruddannere.



Scan qr-koden og få et overblik over alle faglige arrangementer.